

AVAUKSIA ALAN KEHITYKSEEN

*Saana Lavaste, Saara Rautavuoma ja Kati Sirén:
Avoin näyttämö - Käsikirja teatterin uudistajille.
Teatteri 2.0, 2015, 277 s.*

TEATTERI 2.0 -hankkeen vuonna 2010 perustaneet **Saana Lavaste, Saara Rautavuoma** ja **Kati Sirén** ovat laatineet teatterialan uudistamistarpeita kartoittavan teoksen. Aineksia on paljon: kirjoittajien edustamien ammattikuvien avaaminen, tuotantorakenteiden arviointi, vetävästi kuvailtuja esimerkkejä kirjoittajien viime vuosien projekteista ja visioita siitä, kuinka teatteria voisi tulevaisuudessa tehdä taloudellisesti siedettävissä olosuhteissa. Monitahoisuudesta huolimatta kirjan kokonaisuus on koherentti ja mukavalukuinen, ja sen toimitustyö on tehty huolella.

Ohjaaja Lavaste käsittelee ohjaajan työmenetelmiä ja erilaisia ohjausprosesseja jäsennehtynä siitä näkökulmasta, millainen asema tekstille annetaan teatterissa. Tuottaja Rautavuoma perustelee ammattikuntansa tarpeellisuutta ja peräänkuuluttaa johdonmukaisuutta tuottajakoulutukseen. Yhteisöteatteriin perehtynyt teatteri-ilmaisun ohjaaja Sirén valottaa kiinnostavasti alati kasvavan alueen lähtökohtien moninaisuutta ja sen suhdetta taiteelliseen teatteriin.

Ajatusten käytännön toteutus on osittain vielä edessä: kolmikko testaa ideoitaan Lahden kaupunginteatterissa vuosina 2015–2016. Tekijät ovat tutkineet aiheitaan tarkasti ja antavat kulttuuripolitiikan puhuttaviin aiheisiin konkreettisiakin ehdotuksia. Käsikirjassa tartutaan kysymykseen, tulisiko teatterin olla ensisijaisesti työpaikka vai uudistuva taidelaji. Vaikka kirjoittajasukupolvi tuntee omakohtaisesti patkätyn varjopuolet, se ei pelkää punnita työsuhteiden määräraikaistamisen etuja koko kentän kannalta.

Uudistusten pohdinnassa ei sorruta pelkistykseen asettamalla esimerkiksi vastakkain ”seinistä maksamista” ja rahojen suuntaamista ”suoraan taiteilijoille”. Olisikin hyvä, että tällaisia vastakkainasetteluja viljeleviin television kulttuurikeskusteluihin kutsutaisiin kärjistyksillä ratsastavien poleemikkojen sijaan kenttätyn tuntevia ja uudistustarpeita yhtä perusteellisesti pohdiskelleita tekijöitä kuin tämän käsikirjan kirjoittajat.